

לזכות נשמת רבנו
רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

גיליון 913

העלון התורני השבועי

מלאך התורה

כט כסלו התשפ"ה

19.12.2025

פרשת מקץ

הפטרה: רני ושמחי

לרפואת ולהצלחת אבי היקר מאיר בן מסעודה

שבת מברכים את חודש טבת שיחול בימים שבת וראשון

לב הפרשה

העלון מוקדש לרפואת ידידנו היקר אילן בן מזל שזכות זיכוי הרבים תעמוד לו, שיזכה לבריאות איתנה ולבשורות טובות.

אני לא מבין, אבל אני מאמין!

יוסף בכלא שנתיים ימים, עד שפרעה חולם בלילה אחד שני חלומות מוזרים: בחלום הראשון שבע פרות רזות וצנומות אוכלות שבע פרות יפות ובריאות; בחלום השני, שבע שיבולים דקות ושדופות בולעות את שבעת השיבולים היפות והמלאות. בבוקר פרעה קורא לכל חרטומי מצרים וחכמיה אך איש לא יודע לפתור את החלומות. שר המשקים נזכר ביוסף, הנער העברי היושב בבית-הכלא, ומספר לפרעה כיצד פתר יוסף את חלומותיו – ואת חלומות שר האופים – בהצלחה. פרעה מתפעל ומזמין את יוסף לפתור את חלומותיו.

לאחר שהסתפר והחליף את בגדיו, יוסף פותר את החלום:

שבע שנות שובע עומדות להגיע אל הארץ אך מיד לאחריהם יגיעו שבע שנות רעב. הרעב יהיה גדול כל-כך, עד שהוא "יבלע" את השובע הגדול ששרר קודם לכן. אני מציע – ממשיך יוסף – שתמנה פקידים מיוחדים שיאגרו תבואה לקראת הרעב הגדול.

"אחרי הודיע אלוקים אותך את כל זאת, אין חכם ונבון ממך!" קורא פרעה בהתפעלות, וממנה את יוסף למשנה למלך, מעניק לו את טבעתו ונותן לו את אסנת, בתו של פוטיפר (אדונו לשעבר) לאישה. יוסף ממנהר ליישם את התכנית ואוגר מזון רב לקראת שנות הרעב. בשנות הרווחה מולידים לו שני בנים: מנשה ("כי נשני (השכיחני) אלוקים את כל עמלי ואת בית אבי") ואפרים ("כי הפרני אלוקים בארץ עניי"). שנות השובע מסתיימות במהירות, ורעב שורר בעולם כולו. המצרים הרעבים נאלצים לבקש מיוסף תבואה מן המחסנים, ורבים מהרים מרחבי תבל כדי לרכוש מזון בכסף מלא.

בין הבאים: עשרת אחי יוסף, שנשלחו על-ידי אביהם. בנימין נשאר בבית מחשש יעקב "פן יקראנו אסון".

יוסף מזהה את אחיו אך הם לא מזהים אותו. הוא מאשים אותם שהם מרגלים וכי באו לתכנן כיצד לכבוש את מצרים. האחים, בניסיון התגוננות, גוללים את סיפור חייהם. באנו מארץ כנען, הם מספרים. יש לנו עוד שני אחים – האחד (יוסף) נעלם, והשני (בנימין) נשאר בבית. יוסף לא משתכנע ומציע להם לאמת את דבריהם: כולם ישארו במאסר, ואח אחד ישוב לארץ כנען כדי להביא את בנימין. בבית הכלא הם יושבים במשך שלושה ימים, ולבסוף יוסף משחרר את כל האחים חוץ משמעון, אותו הוא עוצר כב ערובה עד שהם ישובו עם בנימין.

כשהם משוחחים בינם לבין עצמם בלשון הקודש (בהנחה שיוסף, ה"מצרי", לא מבין את השפה) הם מכים על חטא. "נענשנו בעונש כזה מכיוון שלא שמענו לתחנוני יוסף כאשר מכרנו אותו". יוסף שומע, מתרגש ובוכה בחשאי.

בדרך הביתה הם מגלים שבדרך מסתורית הכסף ששילמו עבור המזון שרכשו הושב לשקם. הם חוששים כי מישוהו רוקם להם עלילת שווא, מחוסר ברירה הם שבים הביתה, אל יעקב היושב בארץ כנען.

לאחר שהוא שומע את הסיפור יעקב לא מאפשר להם לקחת את בנימין. "יוסף איננו, שמעון איננו, ואת בנימין תקחו?" הוא שואל במר נפשו. אך כשהרעב גובר ולא נותרת ברירה, יהודה מתחייב להשיב את בנימין בשלום ויעקב מסכים באי-רצון.

הם שבים למצרים, הפעם עם בנימין. יוסף מסביר להם פנים וכשהוא פוגש את בנימין – אחיו מאמו – נכמרים רחמיו והוא יוצא אל חדר אחר כדי לבכות. לאחר-מכן הוא עורך סעודה עבורם, מחלק להם מנות ולבנימין מעניק מנה גדולה יותר.

לפני שהם יוצאים יוסף מצווה שוב להשיב את הממון אל שקיהם, ולהטמין את גביע הכסף שלו בשק בנימין. לאחר הליכה קצרה רודף הממונה על בית יוסף אחרי האחים וגוער בהם: מדוע גנבתם את גביע הכסף של אדוני? הם מכחישים בתוקף, ואחרי חיפוש קצר הגביע נמצא בשק בנימין. הם שבים אל יוסף בבושט פנים, ויוסף מציע: הגנב יענש ויהיה עבד שלי, ואתם תוכלו לשוב בשלום הביתה, אל אביכם.

לזיווג הגון ולהצלחה לעידו בן אביבה למשפחת חיים

להצלחת דוד בן זהבה מרציאנו וכל משפחתו

זמני השבת

16:20	כניסת שבת
17:12	צאת שבת
17:42	רבנו תם

לעילוי נשמת

מזל בת אסתר הדר
אשר ויעקב בן מסעודה אבוזגלו
יהודית גלילה בת זהבה למשפחת מרציאנו
יצחק זאדא בן אסתר
אביגיל בת זוהרה למשפחת אבוחצירא

העלון מוקדש

לרפואת מרים בת לינדה והצלחה בניתוח אסתר בת לינדה בריאות ופרנסה טובה.
להצלחת אלון דוד למשפחת גוזלן
לרפואת שמחה בת חנה.
לרפואת ליזו בת אסתר למשפחת גוזלן.

פרק קל"א

דוד בעת המלכות

בשעה שהמליך שמואל הנביא את דוד למלך, חיבר דוד פרק מיוחד בתהילים, פרק קל"א, שבו ביטא את הרגשת ליבו באותה שעה. וכך אמר (תהלים קלא, א): "ה' לא גבה ליבי ולא רמו עיני ולא הילכתי בגדלות ובנפלאות ממני" – שום הרגשת גדלות וגבהות הלב לא הייתה בי. ולכאורה, כיצד יתכן הדבר שמאורע מרומם שכזה לא ישפיע על האדם כלל וכלל?

התשובה היא (שם, ב): "אם לא שוויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אימו כגמול עלי נפשי". אדם שנוסע מבני ברק לירושלים, ובדרך מתקשרים אליו ושואלים אותו "היכן אתה?", הוא ישיקף מבעד לסלון לבדוק את מקומו באותה שעה, ויענה: "ליד שדה התעופה". כעבור זמן שוב מצלצל הטלפון ברכבו, ושוב הוא נשאל למקומו, והפעם הוא עונה: "בשער הגיא". אחר כך הוא ישיב: "בגנות סחרוב". כך תשתנה תשובתו מרגע לרגע, לפי מקומו המדויק באותה שעה.

לעמת זאת, כאשר תינוק, הנוסע עם אימו ועושה את אותה דרך מבני ברק לירושלים, נשאל "היכן אתה?", יענה: "אצל אמא". וכעבור רבע שנה כששוב ישאל "ועכשיו היכן אתה?", ישיב: "אצל אמא". וגם כשישאל בשלישית "היכן אתה?", תחזור התשובה על עצמה: "אצל אמא".

מה בין המבוגר לעולה, הלא שניהם עשו את אותה הדרך ממש? אלא שהמבוגר סבור כי מקומו ומצבו משתנים מעת לעת, והרגשתו היא בהתאם למקום ולמצב. לעומתו, התינוק מרגיש כל הזמן רק דבר אחד: אני אצל אמא, היא נושאת אותי בחיקה כל העת ומאומה לא משתנה, תמיד אני בידיה.

אומר דוד המלך: "לא גבה ליבי ולא רמו עיני", ואם תתמה כיצד יתכן הדבר? פשוט מאד: "אם לא שוויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אימו, כגמול עלי נפשי" – כל ימי אני בחיקו של אבי שבשמים, כגמול המצוי בחיק אימו. אין זה משנה מה מצבי והיכן מקומי, תמיד אני בידי ה', מוכן ומזמן למלא את תפקידי ויעודי לאותה עת. כשהיה דוד מושפל ונרדף, הוא הרגיש שהוא ביד ה'; ואותה הרגשה ממש הייתה לו כשהומלך בידי שמואל הנביא כמלך על ישראל. בכל עת ובכל מצב הוא מצוי בחיקו של הקדוש ברוך הוא. התנאים לא משנים כלל את הרגשתו, אלא רק את תפקידו ויעודו – בהתאם למקום ולזמן. כשהושפל ונרדף שאל עצמו מה תפקידי בשעה זו, מה ה' רוצה ממני במצבי הנוכחי; וכשהומלך למלך על ישראל שאל עצמו מה תפקידי בשעה זו, לשם מה הגעתי למלכות. מה ה' שואל מאיתי?

זוהי משימת חייו של יהודי: עליו תמיד לשאול את עצמו – מה תפקידי בשעה זו? לשם מה זימן אותי הקדוש ברוך הוא למקומי הנוכחי ולמצבי העכשווי? רק כך יוכל למלא בשלמות את ייעודו ותכליתו על אדמות.

כאשר הודיעו הרופאים לרבי חיים פרידלנדר זצ"ל על מחלתו הקשה, הוא נעמד ושאל עצמו: "מה תפקידי בשעה זו?", תגובה זו, השונה כל כך מתגובה טבעית של כל חולה, הפורץ בבכי או מנסה לברר על רופאים גדולים, מוכיחה על כל התנהלות חייו. זוהי המחשבה הנכונה והאמיתית ביותר, הלא הקב"ה המשיגה על כל אחד ואחד מאיתנו בהשגחה פרטית, הוא זה שמחליט לאדם אם יהיה חולה או בריא, אם יינתן בכלא או יתפטר ממשלה. השאלה היחידה שצריכה להטריד את מנוחתו של היהודי היא: מהו תפקידי שלי בתוך המערכת? מה אני צריך לעשות כעת?!

הלכה הרב נתנאל בן הרוש

דני אכסנאי ואורח

שאלה: בן נשוי המתארח אצל אביו לשבת. היכן ידליק נרות במוצאי שבת?

תשובה: בן נשוי המתארח אצל אביו, למנהג הספרדים, שרק בעל הבית מדליק נרות, הרי הבן יוצא ידי חובה בהדלקת הנר של אביו, שהוא מתארח אצלו ואוכל משולחנו. (ולמנהג האשכנזים, בלאו הכי כל אחד מבני הבית מדליק בפני עצמו). והשאלה הנשאלת היא לגבי מוצאי שבת, הן למנהג הספרדים והן למנהג האשכנזים, היכן הבן צריך להדליק נרות חנוכה? האם ידליק בבית אביו, ששם הוא מתארח ואוכל עד מוצאי שבת, או שידליק בשעה מאוחרת יותר בביתו, ששם הוא הולך לישון? כלומר, האם מה שקובע את מקום האדם לגבי הדלקת נרות חנוכה היא ה"אכילה", או ה"לינה".

והגאון רבי יעקב קמיניצקי זצ"ל (שהיה מגאוני ארצות הברית לפני כשלושים שנה) כתב בספרו אמת ליעקב (סימן תרעז), "המתארח אצל חמיו או אצל אנשים אחרים בשבת קודש של חנוכה, ומתכוון לחזור לביתו במוצאי שבת, צריך להדליק במקום שמתארח שם בשבת, שזה נחשב כביתו עד שילך משם". כלומר, מאחר ואותו אדם מתגורר ואוכל בבית המארחים שלו, הרי שביתם הוא ביתו, ולכן עליו להדליק נרות בביתם, ולא ידליק בביתו בשעה מאוחרת יותר. וכעין דברי הגר"י קמיניצקי, כתב גם הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל בספר הליכות שלמה (עמוד רעט). אולם מרן רבינו עובדיה זצוק"ל בספרו חזון עובדיה (עמוד קנה), (השמיענו בזה את דברי אחד מגדולי רבותינו האחרונים הקדמונים, הרי הוא הגאון מהר"י כץ (אב בית הדין בקראקא בזמן הרמ"א ומהרש"ל), שכתב בספרו שו"ת שארית יוסף (סימן עג): "מי שאוכל ושותה בסעודה אצל חברו, והגיע זמן הדלקת נר חנוכה, נראה שעיקר הדלקת נרות החנוכה אינו הולך אחר מקום האכילה, אפילו היא אכילה בקביעות, אלא אחר מקום לינה". עד כאן. והביא מרן זצוק"ל עוד מדברי הפוסקים שדנו בזה, והוסיף עוד ראיות וחזקוים לדבר, לדון ולהורות, שמי שמתארח בשבת של חנוכה, עליו להדליק נרות במוצאי שבת בביתו, אפילו אם יחזור בשעה מאוחרת, ולא ידליק ולא יסמוך על ההדלקה שבבית המארחים שלו.

***נזכיר לציבור:** כדאי לשים לב לאמירת ברכת המזון בשבת זו בה מזכירים את כלל התוספות שתקנו חכמינו – והם – "על הניסים", "רצה והחליצנו", ו"יעלה ויבוא".

מלתא רב ריחודא

איך מסבירים לילדים היום על נס חנוכה? נכון אתה מטעין את הסוללה של הפלאפון ל100%? עכשיו תחשוב שזה מספיק לך ימים!!!

אתם מכירים את האנשים האלה שמחלקים עלונים, פליירים ברחוב? כשמישהו נותן לך עלון ברחוב זה כאילו שהוא אומר לך – "קח תזרוק את זה אתה!"